

**BOSNA I HERCEGOVINA
FEDERACIJA BOSNE I HERCEGOVINE
URED ZA REVIZIJU INSTITUCIJA U FBIH
SARAJEVO**

Ložionička 3, 71000 Sarajevo, Tel: + 387 (0)33 723 500, Fax: 716 400, www. saifbih.ba, e-mail: urrevfed@bih.net.ba, saifbih@saifbih.ba

IZVJEŠTAJ O REVIZIJI FINANSIJSKIH IZVJEŠTAJA

OPĆINE BOSANSKI PETROVAC

ZA 2012.GODINU

Broj:05-10/13

Sarajevo, juni 2013. godine

**MENADŽMENTU
OPĆINE BOSANSKI PETROVAC****NEOVISNO REVIZIJSKO MIŠLJENJE*****Osnova za reviziju***

Izvršili smo reviziju finansijskih izvještaja **Općine Bosanski Petrovac** za 2012. godinu (bilansa stanja na dan 31. decembar 2012. godine i odgovarajućeg računa prihoda i rashoda, izvještaja o izvršenju budžeta za godinu koja se završava na taj dan), i usklađenosti poslovanja sa važećim zakonskim i drugim relevantnim propisima.

Odgovornost rukovodstva

Rukovodstvo Općine Bosanski Petrovac odgovorno je za izradu i fer prezentaciju finansijskih izvještaja u skladu sa posebnim propisima u Federaciji BiH o računovodstvu i finansijskom obavještavanju u javnom sektoru. Ova odgovornost obuhvata: osmišljavanje, primjenu i održavanje internih kontrola koje su relevantne za pripremu i fer prezentaciju finansijskih izvještaja koji ne sadrže materijalno značajne pogrešne iskaze nastale usljed prevare i greške, kao i odabir i primjenu odgovarajućih računovodstvenih politika i računovodstvene procjene koje su razumne u datim okolnostima. Rukovodstvo je takođe odgovorno za usklađenost poslovanja Općine sa važećim zakonskim i drugim relevantnim propisima uključujući i odredbe zakona i propisa koji određuju iznose i objelodanjivanje u finansijskim izvještajima.

Odgovornost revizora

Naša odgovornost je izražavanje mišljenja o finansijskim izvještajima na osnovu provedene revizije. Reviziju smo izvršili u skladu sa Zakonom o reviziji institucija u FBiH ("Službene novine FBiH", broj 22/06) i relevantnim Međunarodnim standardima Vrhovnih revizorskih institucija (ISSAI). Ovi standardi nalažu rad u skladu sa etičkim zahtjevima, planiranje i vršenje revizije na način koji omogućava da se u razumnoj mjeri, uvjerimo kako finansijski izvještaji ne sadrže materijalno značajne pogrešne iskaze. Naša odgovornost je takođe da izvršimo procjenu da li je poslovanje usklađeno sa važećim zakonskim i drugim propisima, da li se sredstva koriste za utvrđene namjene, te da se izvrši ocjena finansijskog upravljanja, funkcije interne revizije i sistema interne kontrole.

Revizija uključuje provođenje postupaka u cilju pribavljanja revizorskih dokaza o usklađenosti poslovanja i o iznosima i objavama datim u finansijskim izvještajima. Izbor postupka je zasnovan na revizorskoj procjeni, uključujući procjenu rizika materijalno značajnih pogrešnih iskaza u finansijskim izvještajima usljed prevare i greške. Prilikom procjene rizika, revizor razmatra interne kontrole koje su relevantne za pripremu i fer prezentiranje finansijskih izvještaja, u cilju osmišljavanja revizorskih postupaka koji su odgovarajući u datim uslovima, ali ne u cilju izražavanja odvojenog mišljenja o efektivnosti internih kontrola. Revizija takođe uključuje ocjenu primijenjenih računovodstvenih politika i značajnih procjena izvršenih od strane rukovodstva, kao i ocjenu općeg prezentiranja finansijskih izvještaja.

Smatramo da su pribavljeni revizorski dokazi dovoljni, odgovarajući i da osiguravaju osnovu za naše revizorsko mišljenje.

Osnova za izražavanje mišljenja:

1. Ne možemo potvrditi opravdanost trošenja niti da je izvršeno namjensko trošenje sredstava naplaćenih po osnovu naknada za korištenje šuma koje su u 2012. godini naplaćene u iznosu od 338.675 KM. Od navedenog iznosa, iznos od 107.031 KM je utrošen u 2012. godini. Skupština Unsko-Sanskog kantona je donijela Zakon o šumama, koji je stupio na snagu u mjesecu augustu 2012. godine. U skladu sa istim, sredstva od uplaćenih naknada za korištenje državnih šuma, jedinice lokalne samouprave koriste za

izgradnju, rekonstrukciju i održavanje infrastrukture na području istih i ruralni razvoj. Također, istim je utvrđeno da predstavničko tijelo jedinice lokalne samouprave donosi godišnji plan o utrošku namjenskih sredstava i da se sredstva ne mogu koristiti prije njegovog donošenja. Međutim, nije nam prezentovano da je Općina donijela godišnji plan utroška sredstava, a iznos od 107.031 KM je utrošila za subvencije za električnu energiju preduzeću „Komunalno“ d.o.o (91.300 KM), za izdatke za ljetno održavanje puteva (11.752 KM) i za projekat vodovoda Bjelaj (3.978 KM).). Također, Općina nije u skladu sa članom 61. i 64. Zakona o budžetima u FBiH, Upustvom o otvaranju posebnih namjenskih transakcijskih računa, načinu planiranja, prikupljanja, evidentiranja i raspolaganja sredstvima s posebnih namjenskih transakcijskih računa otvorenih kao podračuna u okviru jedinstvenog računa trezora i Računovodstvenim politikama za federalne budžetske korisnike i trezor, preostali neiskorišteni dio sredstava po osnovu ovih naknada, na kraju fiskalne godine preknjižila na poziciju razgraničenih prihoda, pa su prihodi Općine na kraju fiskalne 2012.godine uvećani za navedeni iznos (Tačka Izvještaja 4.3).

2. Ne možemo potvrditi da je postupak odabira izvođača radova na uređenju zemljišta u poslovnoj zoni Gorinčani vršen u skladu sa Zakonom o javnim nabavkama BiH, jer su za istu vrstu izvršenih zemljanih radova u 2012.godini u ukupnoj vrijednosti od 149.620 KM provedena dva konkurencijska postupka. Tako da je ukupna vrijednost radova značajno veća u odnosu na dozvoljeni iznos vrijednosnog razreda za primjenu konkurentskog zahtjeva, što znači da nisu pravilno utvrđeni vrijednosni razredi za primjenu odgovarajućeg postupka za dodjelu ugovora po navedenom Zakonu (Tačka Izvještaja 4.5).
3. Ne možemo potvrditi iskazano stanje potraživanja u finansijskim izvještajima Općine sa 31.12.2012. godine (524.853 KM), obzirom da nije knjigovodstveno evidentiran dio potraživanja po osnovu ispostavljenih rješenja za naknadu za korištenje gradskog građevinskog zemljišta i komunalnu naknadu koja su izdata zaključno do 31.12.2009. godine, već se ista vode samo u pomoćnim evidencijama u nadležnoj općinskoj službi. Nije izvršena analiza navedenih potraživanja niti predložene odgovarajuće mjere po istoj niti su ista obuhvaćena godišnjim popisom, te ne možemo potvrditi da je utvrđeno stvarno stanje i izvršeno usklađivanje stvarnog sa knjigovodstvenim stanjem, kako je to regulisano zakonskim i podzakonskim aktima. Također, za dio javnih prihoda Općine, ne vrši se knjigovodstveno zaduživanje obveznika plaćanja javnih prihoda (naknade za dodjeljeno zemljišta, naknade za uređenje gradskog građevinskog zemljišta i naknade za preuzeto zemljište) (Tačka Izvještaja 4.7).
4. Ne možemo potvrditi opravdanost i transparentnost prilikom zaključivanja ugovora o zakupu zemljišta, dijela objekata i antenskog stuba obzirom da nam nije prezentovan interni akt koji reguliše način, postupak i visinu naknade zakupa. Po ovom osnovu je u 2012. godini naplaćeno 51.421 KM (Tačka Izvještaja 4.3).
5. Ne možemo potvrditi iznos iskazanih izdataka za plaće i naknade uposlenih, obzirom da interni akti Općine koji regulišu obračun i isplatu plaća i naknada u 2012.godini nisu usklađeni sa Zakonom o plaćama i naknadama u organima vlasti FBiH (Tačka Izvještaja 4.1.1).

Mišljenje sa rezervom

Po našem mišljenju, osim za efekte koje na finansijske izvještaje mogu imati stavke navedene u prethodnom pasusu, finansijski izvještaji **Općine Bosanski Petrovac**, po svim bitnim pitanjima prikazuju istinito i objektivno stanje imovine i obaveza na dan 31.12.2012. godine, rezultate poslovanja i izvršenja budžeta, za godinu koja se završava na taj dan, u skladu sa prihvaćenim okvirom finansijskog izvještavanja.

Finansijsko poslovanje Općine Bosanski Petrovac u toku 2012. godine, osim za napomene navedene u tačkama 1, 2, 3, 4 i 5 u prethodnom pasusu, je bilo u svim materijalno značajnim aspektima usklađeno sa važećom zakonskom regulativom.

Sarajevo: 28.06.2013. godine

Zamjenik generalnog revizora

Generalni revizor

Branko Kolobarić, dipl. oec

Dr. sc. Ibrahim Okanović, dipl. oec.

SADRŽAJ

1.	UVOD	1
2.	PREDMET, CILJ I OBIM REVIZIJE	1
3.	REZIME	2
4.	NALAZI I PREPORUKE	3
4.1	Sistem internih kontrola	3
4.2	Budžet Općine	4
4.3	Prihodi Općine.....	5
4.4	Rashodi i izdaci	8
4.4.1	Bruto plaće i naknade zaposlenih.....	8
4.4.2	Izdaci za materijal i usluge.....	9
4.4.3	Tekući grantovi.....	10
4.4.4	Kapitalni transferi	12
4.5	Nabavke i primjena Zakona o javnim nabavkama BiH	13
4.6	Stalna sredstva Općine	14
4.7	Kratkoročna potraživanja.....	15
4.8	Obaveze i kratkoročna razgraničenja Općine	16
5.	KOMENTAR	16
PRILOG BR. 1.	1
PRILOG BR. 2.	2

IZVJEŠTAJ
O OBAVLJENOJ REVIZIJI FINANSIJSKIH IZVJEŠTAJA
OPĆINE BOSANSKI PETROVAC
za 2012. godinu

1. UVOD

Općina Bosanski Petrovac (u daljem tekstu Općina) je jedinica lokalne samouprave u kojoj građani ostvaruju lokalnu samoupravu u poslovima utvrđenim Ustavom FBiH, Ustavom Kantona i zakonom. Općina ima svojstvo pravnog lica sa pravima i obavezama propisanim Ustavom, zakonom i Statutom Općine. Statutom je uređen samoupravni djelokrug Općine, organizacija, ovlaštenja i način rada organa Općine, međusobni odnosi organa Općine, oblici neposrednog odlučivanja građana o lokalnim poslovima, osnivanje i rad mjesnih zajednica, organizacija i rad lokalne uprave, imovina i finansiranje lokalne samouprave, upravni nadzor i druga pitanja od značaja za ostvarivanje lokalne samouprave. Općina u skladu sa Statutom pored vlastitih nadležnosti izvršava i poslove federalnih i kantonalnih vlasti koje joj te vlasti povjere u skladu sa zakonom. Izvršavanje navedenih nadležnosti ovisi od nivoa dodijeljenih odnosno ustupljenih sredstava za izvršavanje tih nadležnosti.

Općina, kao jedinica lokalne samouprave, obavlja poslove kojima se izravno ostvaruju potrebe građana, poduzima sve korake u cilju osiguranja zaštite prava i sloboda navedenih u Ustavu FBiH, raspolaže i upravlja općinskom imovinom, vodi urbanističko - stambenu politiku od značaja za Općinu i njen razvoj, obavlja komunalne i druge uslužne djelatnosti te lokalne infrastrukture kao što je izgradnja i održavanje lokalnih cesta, putova, lokalnih mostova, vodi brigu o prirodnim resursima Općine, osigurava racionalno korištenje i upravljanje lokalnim građevinskim zemljištem i obavlja i druge poslove koji su joj preneseni u nadležnost u skladu sa zakonom.

Organi Općine su Općinsko vijeće i općinski načelnik. Općinsko vijeće je organ odlučivanja u Općini a načelnik predstavlja izvršni organ Općine. Nadležnosti Općinskog vijeća i načelnika propisane su Zakonom o načelima lokalne samouprave u FBiH i Statutom Općine. Općinsko vijeće ima 17 vijećnika, koji su kao i načelnik, izabrani neposredno na lokalnim izborima.

Na području Općine osnivaju se mjesne zajednice kao obavezni oblik mjesne samouprave i iste imaju svojstvo pravnog lica. Sredstva za rad mjesnih zajednica odnosno sredstva za obavljanje poslova preneseni ili povjereni mjesnim zajednicama osiguravaju se u Budžetu Općine koja su iz samoupravnog djelokruga Općine.

Broj uposlenih u Općini sa 31.12.2012. godine iznosio je 42 zaposlena.

Sjedište Općine je u Bosanskom Petrovcu, ulica Bosanska 110.

2. PREDMET, CILJ I OBIM REVIZIJE

Predmet revizije su finansijski izvještaji Općine za 2012.godinu, pravilnost i usklađenost poslovanja sa važećim zakonskim i drugim relevantnim propisima.

Cilj revizije finansijskih izvještaja je da omogući revizoru da izrazi mišljenje o finansijskim izvještajima koji su predmet revizije, tj. da li finansijski izvještaji, u materijalno značajnom smislu, objektivno i istinito prikazuju finansijsko i materijalno stanje Općine na dan 31.12.2012. godine, izvršenje budžeta Općine za godinu koja se završava na taj dan, da li je poslovanje usklađeno sa važećim zakonskim i drugim relevantnim propisima, da li je trošenje javnih sredstava namjensko, te jesu li finansijski izvještaji sačinjeni u skladu sa posebnim propisima o računovodstvu i finansijskom izvještavanju u javnom sektoru.

Revizija je obavljena u skladu sa internim planskim dokumentima revizije, u junu 2013. godine.

Obzirom da se revizija obavlja ispitivanjem na bazi uzorka i da postoje inherentna ograničenja u računovodstvenom sistemu i sistemu internih kontrola, postoji mogućnost da pojedine materijalno značajne greške mogu ostati neotkrivene.

3. REZIME

Revizija poslovanja Općine Bosanski Petrovac obavlja se prvi put od strane Ureda za reviziju institucija u FBiH. Izvršenom revizijom poslovanja Općine za 2012. godinu konstatovali smo određen broj propusta i nepravilnosti, a u cilju otklanjanja istih dali smo sljedeće preporuke:

- *Uspostaviti funkcionalan sistem internih kontrola, donijeti nedostajuće procedure, izvršiti procjenu rizika za sve procese poslovanja i utvrditi mjere za sprječavanje neželjenih dešavanja u cilju postizanja pouzdanosti finansijskog izvještavanja, usklađenosti poslovanja sa zakonskim propisima, zaštite imovine i postizanja veće efikasnosti.*
- *Potrebno je da Općina posebnim internim aktom reguliše način evidentiranja, obračun, naplatu i kontrolu naplate javnih prihoda koji pripadaju Općini u cilju realnog i adekvatnog iskazivanja i praćenja naplate po istim.*
- *U skladu sa članom 9. Odluke Općinskog vijeća o komunalnim naknadama, otvoriti poseban namjenski račun za prikupljanje i trošenje sredstava po osnovu komunalnih naknada.*
- *Obzirom da je Zakonom o građevinskom zemljištu tačno definisana namjena sredstava po osnovu naknada za dodjeljeno gradsko građevinsko zemljište –renta i naknada za preuzeto zemljište, potrebno je zaprikupljanje i trošenje ovih sredstava otvoriti poseban namjenski račun.*
- *Knjigovodstveno evidentirati zaduženje obveznika plaćanja naknada po osnovu dodjeljenog gradskog građevinskog zemljišta – renta, naknada za preuzeto zemljište i naknada po osnovu izdavanja urbanističke saglasnosti-uređenja građevinskog zemljišta.*
- *Naknade za korištenje državnih šuma koristiti na način i za namjene utvrđene u skladu sa važećim zakonskim i podzakonskim propisima, obzirom da se radi o namjenskim sredstvima.*
- *U skladu sa članom 61. i 64. Zakona o budžetima u FBiH, Upustom o otvaranju posebnih namjenskih transakcijskih računa, načinu planiranja, prikupljanja, evidentiranja i raspolaganja sredstvima s posebnih namjenskih transakcijskih računa otvorenih kao podračuna u okviru jedinstvenog računa trezora i Računovodstvenim politikama za federalne budžetske korisnike i trezor, preostali dio neiskorištenih sredstava po osnovu naknada za posebne namjene, na kraju fiskalne godine, preknjižiti na poziciju razgraničenih prihoda.*
- *Potrebno je donijeti interni akt kojim bi se regulisao način, postupak i visina naknade zakupa zemljišta, objekata, poslovnih prostora.*
- *U skladu sa Pravilnikom o knjigovodstvu budžeta u FBiH, primljene grantove koji se odnose na ulaganja u imovinu knjigovodstveno evidentirati na poziciji kapitalnih primitaka.*
- *Potrebno je usklađivanje internih akata iz oblasti plaća i naknada vršiti u propisanim rokovima u skladu sa Zakonom o plaćama i naknadama u organima vlasti FBiH.*
- *Obavljanje poslova općinskog pravobranioca vršiti na način propisan Zakonom o pravobranilaštvu Unsko-sanskog kantona.*
- *Uspostaviti adekvatan sistem kontrole utroška goriva prema utvrđenim normativima utroška goriva po službenom vozilu, sa ciljem racionalnog korištenja službenih vozila i utroška goriva po službenom vozilu.*
- *Formiranje, rad i naknade komisija u Općini Bosanski Petrovac regulisati internim aktom, sa obavezom podnošenja izvještaja o radu. U slučajevima kada podnosilac zahtjeva snosi troškove postupka, potrebno je zaključkom općinskog načelnika obuhvatiti pored drugih troškova i troškove za rad komisija sa svim pripadajućim obavezama.*
- *Prijem i rad volontera regulisati internim aktom, a naknade volonterima obračunavati i isplaćivati u skladu sa Zakonom o plaćama i naknadama u organima vlasti FBiH*

- *Utvrđiti kriterije raspodjele tekućih transfera udruženjima građana i prikupljanje zahtjeva za iste vršiti putem javnog konkursa.*
- *Prilikom davanja subvencija javnim preduzećima, osigurati relevantnu dokumentaciju, koja u potpunosti potvrđuje opravdanost dodjele iste.*
- *Plan kapitalnih investicija Općine Bosanski Petrovac donositi zajedno sa Budžetom Općine, kao sastavni dio Budžeta i isti uskladiti sa planiranim sredstvima, kako je propisano Zakonom o budžetima u FBiH.*
- *Osigurati adekvatan nadzor nad namjenskim utroškom doznačenih sredstava, kao i izyješavanje o utrošenim kapitalnim transferima vršiti na način propisan Odlukom o izvršavanju Budžeta Općine Bosanski Petrovac.*
- *Plan nabavki donositi i uskladiti sa finansijskim planom, odnosno Budžetom Općine Bosanski Petrovac, kako je to regulisano Zakonom o budžetima u FBiH.*
- *Postupak odabira najpovoljnijeg izvođača za istu vrstu radova, izvršenih u toku fiskalne godine, vršiti u potpunosti u skladu sa Zakonom o javnim nabavkama BiH, prema utvrđenim vrijednosnim razredima, kako nebi dolazilo do dijeljenja predmeta ugovora sa namjerom izbjegavanja primjene odgovarajućih postupaka za dodjelu ugovora.*
- *Potrebno je tendersku dokumentaciju pripremati u potpunosti u skladu sa Zakonom o javnim nabavkama BiH.*
- *Uputstvo o radu popisne komisije i obavljanju popisa sredstava, potraživanja i obaveza donositi na način propisan Pravilnikom o popisu imovine (stalna sredstva, sitan inventar), potraživanja, zaliha i obaveza Općine Bosanski Petrovac.*
- *Potrebno je da Komisija za popis, za predložena sredstva za rashodovanje, daje adekvatno obrazloženje, a da za tehnički neispravna sredstva pribavi dokumentaciju ovlaštenog servisa ili stručnog lica iz Općine. Za rashodovanje sredstava formirati komisiju za rashod, koja će sačiniti zapisnik nakon izvršenog uništenja odnosno primopredaje sredstava drugim institucijama.*
- *Formirati Komisiju koja će izvršiti uvid u kompletnu dokumentaciju vezanu za potraživanja nastala do 2009. godine, izvršiti analizu istih i za one za koje ima realan zakonski osnov evidentirati u računovodstvenim knjigama Općina.*
- *Pojačati aktivnosti na naplati potraživanja, a za potraživanja koja nisu naplaćena nakon isteka roka od šest mjeseci, poduzeti sve zakonom propisane radnje za naplatu istih i izvršiti preknjižavanje sa redovnih na sumnjiva i sporna potraživanja.*

4. NALAZI I PREPORUKE

4.1 Sistem internih kontrola

Izvršena je procjena funkcionisanja sistema internih kontrola u Općini Bosanski Petrovac, kako bi se uvjerali da li su uspostavljene interne kontrole, da li osiguravaju potpunu primjenu i usklađenost sa zakonskim propisima, tačnu i potpunu računovodstvenu evidenciju, kao i ekonomično, efikasno i efektivno trošenje javnih sredstava. Odgovornost na uspostavi sistema internih kontrola je na menadžmentu Općine a temelj funkcionalnog sistema internih kontrola je postojanje odgovarajućeg kontrolnog okruženja. Polazni osnov za uspostavu **kontrolnog okruženja** je adekvatna organizacijska struktura i kvalitetni interni akti.

Pravilnikom o unutrašnjoj organizaciji jedinstvenog općinskog organa uprave Općine Bosanski Petrovac utvrđena je unutrašnja organizacija, sistematizacija radnih mjesta, način rukovođenja, ovlaštenja u rukovođenju i odgovornost za obavljanje poslova, ovlaštenja i odgovornost službenika i namještenika u obavljanju poslova, broj državnih službenika i namještenika i raspored poslova po organizacijskim jedinicama sa opisom poslova, potrebnim uslovima za obavljanje istih.

U cilju uspostavljanja i jačanja sistema internih kontrola, u skladu sa Smjernicama za uspostavu i jačanje interne kontrole kod budžetskih korisnika, nadležni u Općini su donijeli značajan broj internih akata. **Međutim, određeni interni akti koji bi trebali regulirati značajne procese poslovanja (prihode, potraživanja) nisu doneseni što je za posljedicu imalo određene propuste u radu. Utvrdili smo da je načelnik Općine donio Pravilnik o internim kontrolama i internim kontrolnim postupcima kao glavni dokument za uspostavu politika efikasne interne kontrole. Međutim, isti ne sadrži procjenu rizika poslovanja niti mjere za sprječavanje nastajanja neželjenih dešavanja. Novim Pravilnikom o internim kontrolama koji je načelnik Općine donio u 2013. godini utvrđeni su rizici poslovanja ali ne po svim poslovnim procesima i istim nisu utvrđene mjere za sprječavanje neželjenih dešavanja po poslovnim procesima.**

Kada su u pitanju **kontrolne aktivnosti**, utvrdili smo da određeni broj procedura nije donesen kao i da se u svim slučajevima ne provode dosljedno propisane procedure vezane za funkcionisanje sistema internih kontrola, što je imalo za posljedicu određene propuste u provođenju kontrolnih aktivnosti. Propusti se prije svega odnose na: sredstva po osnovu naknada za korištenje državnih šuma u 2012. godini nisu namjenski korištena, za dio javnih prihoda (neporeskih) Općine ne vrši se knjigovodstveno zaduživanje obveznika plaćanja naknade (naknade za dodjeljeno zemljišta, naknade za uređenje gradskog građevinskog zemljišta), nije otvoren poseban račun za komunalne naknade u skladu sa Odlukom Općinskog vijeća o komunalnim naknadama, nije prezentovan interni akt kojim bi se regulisao način, postupak i visina naknade zakupa zemljišta, objekata i poslovnih prostora, nisu utvrđeni kriteriji za dodjelu tekućih grantova udruženjima građana niti je za prikupljanje zahtjeva raspisivan javni poziv, nije izvršeno knjigovodstveno evidentiranje potraživanja Općine po osnovu ispostavljenih rješenja za naknadu za korištenje gradskog građevinskog zemljišta i komunalnu naknadu koja su izdata zaključno do 31.12.2009. godine već se samo vode u pomoćnim evidencijama u nadležnoj općinskoj službi i nije izvršen popis navedenih potraživanja sa 31.12.2012. godine i nije usaglašeno stvarno i knjigovodstveno stanje potraživanja Općine što nije u skladu sa zakonskim propisima, u 2012. godini nije izvršeno usklađivanje internih akata iz oblasti plaća i naknada sa Zakonom o plaćama i naknadama u organima vlasti FBiH, obavljanje poslova općinskog pravobranioca nije vršeno u skladu sa Zakonom o pravobranilaštvu Unsko-Sanskog kantona, nije vršena kontrola utroška goriva po službenim vozilima, formiranje, rad i naknade za rad komisija nisu regulisane internim aktom, prijem i rad volontera nije regulisan internim aktom, niti se naknada volonterima obračunavala u skladu sa Zakonom o plaćama i naknadama u organima vlasti u FBiH, Plan kapitalnih investicija nije donesen na propisan način, izvještavanje o izvršenim kapitalnim transferima nije vršeno na propisani način, Plan nabavki nije usklađen sa budžetom Općine, postupak odabira izvođača radova na uređenju zemljišta u poslovnoj zoni Gorinčani, kao i tenderska dokumentacija za zimsko održavanje puteva nisu izvršeni u skladu sa Zakonom o javnim nabavkama BiH, za predložena sredstva za rashodovanje nisu data adekvatna obrazloženja u skladu sa internim aktima.

Uspostaviti funkcionalan sistem internih kontrola, donijeti nedostajuće procedure, izvršiti procjenu rizika za sve procese poslovanja i utvrditi mjere za sprječavanje neželjenih dešavanja u cilju postizanja pouzdanosti finansijskog izvještavanja, usklađenosti poslovanja sa zakonskim propisima, zaštite imovine i postizanja veće efikasnosti.

4.2 Budžet Općine

Nakon provedene javne rasprave o Nacrtu Budžeta Općine za 2012. godinu, održane 07.12.2011. godine sačinjen je i prezentovan Općinskom vijeću Prijedlog Budžeta koje je 29.12.2011. godine usvojilo Budžet Općine za 2012. godinu. Isti je usvojen sa prihodima i primicima, rashodima i izdacima u iznosu od 2.736.940 KM. Uz Budžet je Općinsko vijeće donijelo Odluku o izvršenju budžeta Općine za 2012 godinu. U toku 2012. godine su rađene četiri Izmjene i dopune Budžeta Općine a posljednjim Izmjenama i dopunama Budžeta od 27.12.2012. godine, prihodi i primici, rashodi i izdaci su smanjeni na 2.588.380 KM. Izmjene i dopune su obrazložene smanjenjem neporeskih prihoda i prihoda od ostalih nivoa vlasti. Prema Godišnjem iskazu o izvršenju budžeta za 2012. godinu, ukupni prihodi i primici iznosili su 2.547.110 KM, rashodi i izdaci 2.458.598 KM i višak prihoda nad rashodima u iznosu od 88.512 KM. Utvrdili smo da je Općinsko vijeće 30.04.2013. godine usvojilo Izvještaj o izvršenju Budžeta Općine Bosanski Petrovac za 2012. godinu.

U tabeli u prilogu br. 1. i 2. je dato izvršenje Budžeta Općine.

4.3 Prihodi Općine

Prihodi i primici Općine za 2012. godinu u odnosu na planirane manje su ostvareni za 2 %. U ukupnim prihodima, na prihode od poreza odnosi se 1.369.913 KM, neporezne prihode 861.904 KM i primljeni tekući transferi od drugih nivoa vlasti 312.163 KM.

U **strukturi prihoda od poreza** najznačajnije stavke odnose se na prihode od indirektnih poreza u iznosu od 931.424 KM, porez na dohodak u iznosu od 124.623 KM i porez na imovinu u iznos od 312.310 KM. Skupština Unsko - Sanskog kantona je donijela Zakon o pripadnosti javnih prihoda Unsko- Sanskog kantona i finansiranju Unsko- Sanskog kantona kojim je uređena pripadnost javnih prihoda Kantona i odnosi u oblasti sistema finansiranja Ustavom utvrđenih funkcija Kantona i općina na području Kantona.

U **strukturi neporeznih prihoda** najznačajnije stavke odnose se na prihode po osnovu administrativnih taksa u iznosu od 110.008 KM, ostalih budžetskih naknada i taksa u iznosu od 528.902 KM, prihode od nefinansijskih javnih preduzeća i nefinansijskih javnih institucija u iznosu od 59.801 KM, komunalne naknade i takse u iznosu od 30.729 KM i prihode od vlastite djelatnosti korisnika budžeta 18.640 KM.

Prihodi o osnovu administrativnih taksa ostvaruju se u skladu sa Odlukom Općinskog vijeća o općinskim administrativnim taksama sa tarifama općinskih administrativnih taksa od 18.10.2010. godine.

Najznačajniji prihodi po osnovu ostalih budžetskih naknada odnose se na naknade po osnovu korištenja državnih šuma (338.675 KM), naknadu po osnovu izdavanja urbanističke saglasnosti-uređenja građevinskog zemljišta (43.140 KM), naknade po osnovu korištenja gradskog građevinskog zemljišta (67.675KM), naknada po osnovu javne komunalne potrošnje (37.381KM) i naknade po osnovu dodjeljenog gradskog građevinskog zemljišta –renta i naknada za preuzeto zemljište (20.346 KM).

Naknade po osnovu korištenja šuma u 2012. godini uplaćivali su se od strane Šumskog privrednog društva Unsko - Sanske šume Bosanska Krupa na depozitni račun Općine Bosanski Petrovac. Uplaćena sredstva odnose se na period obračuna X-XII mjesec 2011. godine u iznosu od 46.908 KM i ista su uplaćene po Uredbi o šumama u FBiH, za period juli – septembar 2012. godine u iznosu od 147.803 KM po obračunu koji je izvršen u skladu sa Zakonom o šumama USK iz 2012. godine i za period oktobar - decembar u iznosu od 83.841 KM po obračunu u skladu sa Zakonom o šumama USK (ukupno 278.552 KM). Nije prezentovana dokumentacija po kojem osnovu je naplaćen preostali iznos od 60.323 KM. Uvidom u dokumentaciju utvrdili smo da je dio ovih sredstava u iznosu od 107.031 KM u 2012. godini utrošen. Također smo utvrdili da je Skupština kantona donijela Zakon o šumama Unsko – Sanskog kantona i isti je stupio na snagu 18.08.2012. godine. Navedenim zakonom su utvrđene obaveze Vlade kantona, Ministra poljoprivrede, vodoprivrede i šumarstva kao i korisnika državnih šuma za donošenje određenih podzakonskih akata i utvrđeni rokovi za iste (šest mjeseci, godinu dana i tri godine). U skladu sa navedenim zakonom, sredstva od uplaćenih naknada za korištenje državnih šuma jedinice lokalne samouprave koriste za izgradnju, rekonstrukciju i održavanje infrastrukture na području istih i ruralni razvoj. **Također je istim utvrđeno da predstavničko tijelo jedinice lokalne samouprave donosi godišnji plan o utrošku namjenskih sredstava i da se sredstva ne mogu koristiti prije donošenja ovoga plana. Navedeni plan nam nije prezentovan. Uvidom u dokumentaciju i pisanu izjavu odgovorne osobe utvrdili smo da je Općina dio sredstava naplaćenih po osnovu ovih naknada u 2012. godini utrošila kao subvenciju „Komunalnom“ d. o. o. u iznosu od 91.300 KM, iznos od 3.978 KM utrošen je za Projekat Vodovoda Bjelaj i iznos od 11.752 KM za izdatke za ljetno održavanje puteva. Obzirom na naprijed navedeno i da su sredstva korištena za subvencije za električnu energiju, zatim za ljetno održavanje puteva kao i projekat vodovoda Bjelaj i da Općina nije donijela godišnji plan namjenskog utroška sredstava, možemo zaključiti da sredstva po osnovu naknada za šume nisu korištena po važećim propisima te ne možemo potvrditi opravdanost trošenja istih niti njihovo namjensko korištenje. Također, za prikupljanje ovih sredstava, Općina u 2012. godini nije imala otvoren poseban namjenski račun, isti je otvoren početkom 2013. godine i na isti su prenesena ne utrošena sredstva iz 2012. godine. Smatramo da je Općina u skladu sa članom 61. i 64. Zakona o budžetima u FBiH, Upustvom o otvaranju posebnih namjenskih transakcijskih računa, načinu planiranja, prikupljanja, evidentiranja i raspolaganja sredstvima s posebnih namjenskih transakcijskih računa otvorenih kao podračuna u okviru jedinstvenog računa trezora i Računovodstvenim politikama za federalne budžetske korisnike i trezor, trebala preostali dio ne iskorištenih sredstava po osnovu ovih naknada,**

na kraju godine a prije izrade godišnjeg obračuna preknjižiti na poziciju razgraničenih prihoda. U narednoj fiskalnoj godini isti se preknjižavaju sa pozicije razgraničenih prihoda na poziciju prihoda.

Naknade po osnovu izdavanja urbanističke saglasnosti-uređenja građevinskog zemljišta naplaćuju se na osnovu rješenja Službe za prostorno uređenje, katastar, imovinsko pravne i stambeno komunalne poslove na osnovu člana 126. Zakona o prostornom uređenju i građenju (Službeni glasnik USK-a broj 10711, 13/11) i člana 12. Odluke postupku, uslovima i načinu legalizacije bespravno izgrađenih građevina na području Općine (Službeni glasnik Općine broj 12/11). U skladu sa rješenjima, rok izmirenja navedene naknade je jedna godina. Ako obveznik plaćanja naknade ne izmiri svoju obavezu u roku od godine dana može tražiti produženje roka i po izmirenju i prezentiranju kopije uplatnice uz prezentiranje ostale potrebne dokumentacije dobiva rješenje o dozvoli građenja. **Po ispostavljenim rješenjima ne vrši se knjigovodstveno evidentiranje odnosno zaduženje obveznika plaćanja ovih naknada niti nam je prezentovan interni akt koji bi u ovom dijelu regulisao postupak evidentiranja izdatih rješenja. Također, nam nije prezentovana dokumentacija koja bi potvrdila kolika su potraživanja Općine po ovom osnovu sa 31.12.2012. godine.**

Prihodi po osnovu naknade za korištenje gradskog građevinskog zemljišta i javne komunalne potrošnje utvrđuju se rješenjem Općinskog načelnika u skladu sa članom 55. Odluke Općinskog vijeća o građevinskom zemljištu i članom 11. Odluke Općinskog vijeća o komunalnoj naknadi. Rješenje se izdaje svake godine. Navedenim odlukama utvrđena je obaveza plaćanja naknada, visina naknade, raspoređivanje i usmjeravanje sredstava od navedenih naknada (održavanje javnih površina, održavanje i upravljanje objektima i uređajima javne rasvjete, čišćenje javnih površina, uređenje zemljišta vlasnicima i drugo). **Iako je članom 9. Odluke o komunalnim naknadama utvrđeno da se sredstva komunalne naknade prikupljaju i objedinjavaju na posebnom računu, nije nam prezentovano da je isti otvoren i da je postupljeno u skladu sa navedenim članom.**

Naknade po osnovu dodjeljenog gradskog građevinskog zemljišta –renta i naknada za preuzeto zemljište utvrđuju se rješenjem Općinskog vijeća u skladu sa članom 61. Zakona o građevinskom zemljištu FBiH. **Za ove vrste naknade smo također utvrdili da se ne vrši knjigovodstveno evidentiranje odnosno zaduženje obveznika plaćanja ovih naknada niti nam je prezentovan interni akt koji bi u ovom dijelu regulisao postupak evidentiranja izdatih rješenja. Također, nam nije prezentovana dokumentacija koja bi potvrdila kolika su potraživanja Općine po ovom osnovu sa 31.12.2012. godine. Iako je Zakonom o građevinskom zemljištu tačno utvrđena namjena ovih naknada, utvrdili smo da za prikupljanje i trošenja sredstava navedenih naknada, Općina nije otvorila poseban namjenski račun.** Najznačajniji iznos prihoda od nefinansijskih javnih preduzeća i nefinansijskih javnih institucija odnosi se na prihode po osnovu zakupa (51.421 KM). Uvidom u zaključene ugovore između Općinskog načelnika i korisnika zakupa utvrdili smo da se isti odnose na zakup zemljišta, dijela objekta i antenskog stuba na području Općine. **Nije prezentovana odluka ili pravilnik ili neki drugi akt na osnovu kojeg se utvrđuje način i postupak davanja u zakup i iznos naknade zakupa pa ne možemo potvrditi opravdanost i transparentnost ovog postupka.**

Primljeni grantovi od drugih nivoa vlasti u iznosu od 312.163 KM se odnose na grantove od Federacije u iznosu od 172.941 KM i grantove od Kantona u iznosu od 139.321 KM.

Grant od Kantona u iznosu od 99.721 KM ostvaren je po osnovu Ugovora o implementaciji poticajnih sredstava između Općine i Ministarstva privrede Unsko - Sanskog kantona od 30.05.2012. godine koji je zaključen temeljem Odluke Vlade Unsko – Sanskog kantona o usvajanju Programa utroška dijela sredstava za ovu namjenu Budžetom Kantona za 2012. godinu. Cilj ugovora je davanje potpore u oblasti poduzetništva i obrta isključivo prema kriterijima i svrsi Programa potpore izgradnji poduzetničkih zona u općinama Kantona donesenog od strane Vlade Unsko – Sanskog kantona 13.04.2012. godine. Po navedenom ugovoru Općina kao korisnik sredstava ima obavezu da odobrena sredstva koristi namjenski, a Ministarstvo da vrši kontrolu utroška dodijeljenih finansijskih sredstava. Rok trajanja ugovora je devet mjeseci računajući od dana uplate sredstava. Općina je, u skladu sa odredbom ugovora, 01.04.2013. godine dostavila Izvještaj o utrošku sredstava po navedenom ugovoru u kojem je navedeno da projekat još nije završen i da je ostalo ne utrošeno 11.980 KM za koji iznos treba da završi radove „Komunalno“ d. o. o. a da isto nije izvršilo radove zbog nepovoljnih vremenskih uslova. **Obzirom da je navedeni grant doznačen za ulaganja u imovinu Općine, smatramo da je isti trebalo evidentirati na kapitalnim primicima kako je to regulisano Pravilnikom o knjigovodstvu budžeta u FBiH.**

Prezentirane su i Odluke od po 15.000 KM Ministarstva poljoprivrede, vodoprivrede i šumarstva Unsko – Sanskog kantona od 23.10.2012. godine donesene na osnovu Odluke Vlade Kantona od 12.07.2012. godine

kojom se prihvata Program utroška sredstava Budžeta Kantona za 2012. godinu u sektoru vodoprivrede. Jedna odluka se odnosi na odobravanje korištenja prvog dijela sredstava za finansiranje projekta „Tehnologija prečišćavanja otpadnih voda“ u Općini kojom se obavezuje Načelnik da o utrošku istih dostavi Ministarstvu izvještaj. Utvrdili smo da je 28.12.2012. godine načelnik Općine dostavio izvještaj kao i zahtjev za doznaku sredstava za dodatnih 4.890 KM kao i Ugovor o pružanju konsultantskih usluga za analizu varijanti za odabir najadekvatnije i najisplativije tehnologije za prečišćavanja otpadnih voda u Općini zaključen sa IPSA institutom iz Sarajeva u iznosu od 19.890 KM, kopiju fakture i Odluke o dodjeli ugovora. Druga odluka se odnosi na odobravanje korištenja prvog dijela sredstava za finansiranje projekta „Racionalizacija potrošnje i rješavanje problema gubitka vode u vodovodnom sistemu“. Također, istom se zadužuje Načelnik da Ministarstvu dostavi Izvještaj o utrošku istih. Načelnik Općine je 16.10.2012. godine dostavio Ministarstvu dopis u kojem stoji da za projekat racionalizacije potrošnje i rješavanje problema gubitka vode u vodovodnom sistemu dostavlja Standardno pismo sporazuma između Razvojnog programa Ujedinjenih nacija i Općine o implementaciji projekta u kojem UNDP služi kao partner u provedbi. Primljeni grant od Federacije u iznosu od 80.000 KM odnosi se na ugovor Federalnog ministarstva razvoja, poduzetništva i obrta i Općine od 22.12.2011. godine. Predmet i cilj ugovora je dodjela poticajni sredstava za projekat „Dovršenje zemljanih i infrastrukturnih radova u zoni Gorinčani“ odnosno davanje potpore u oblasti poduzetništva i obrta i Ugovora od 27.03.2012 godine Fonda za zaštitu okoliša FBiH i Općine u iznosu od 100.000 KM kao finansijska pomoć radi realizacije projekta “Izgradnja istočnog dijela kanalizacione mreže Bosanskog Petrovca“. Općinski načelnik je 05.12.2012. godine dostavio Federalnom ministarstvu razvoja poduzetništva i obrta Izvještaj o utrošku poticajnih sredstava u iznosu od 80.000 KM a Fond za zaštitu okoliša je 15.01.2013. godine dostavio Općini dopis kojim ističe da su isti nakon pregleda cjelokupne tehničke i finansijske realizacije ugovora konstatovali da je predmetni ugovor uspješno okončan. **Obzirom da je navedeni grant doznačen za ulaganja u imovinu Općine, smatramo da je isti trebalo evidentirati na kapitalnim primicima kako je to regulisano Pravilnikom o knjigovodstvu budžeta u FBiH.**

Potrebno je da Općina posebnim internim aktom reguliše način evidentiranja, obračun, naplatu i kontrolu naplate javnih prihoda koji pripadaju Općini u cilju realnog i adekvatnog iskazivanja i praćenja naplate po istim.

U skladu sa članom 9. Odluke Općinskog vijeća o komunalnim naknadama, otvoriti poseban namjenski račun za prikupljanje i trošenje sredstava po osnovu komunalnih naknada.

Obzirom da je Zakonom o građevinskom zemljištu tačno definisana namjena sredstava po osnovu naknada za dodjeljeno gradsko građevinsko zemljište –renta i naknada za preuzeto zemljište, potrebno je zaprikupljanje i trošenje ovih sredstava otvoriti poseban namjenski račun.

Knjigovodstveno evidentirati zaduženje obveznika plaćanja naknada po osnovu dodjeljenog gradskog građevinskog zemljišta – renta, naknada za preuzeto zemljište i naknada po osnovu izdavanja urbanističke saglasnosti-uređenja građevinskog zemljišta.

Naknade za korištenje državnih šuma koristiti na način i za namjene utvrđene u skladu sa važećim zakonskim i podzakonskim propisima, obzirom da se radi o namjenskim sredstvima.

U skladu sa članom 61. i 64. Zakona o budžetima u FBiH, Upustvom o otvaranju posebnih namjenskih transakcijskih računa, načinu planiranja, prikupljanja, evidentiranja i raspolaganja sredstvima s posebnih namjenskih transakcijskih računa otvorenih kao podračuna u okviru jedinstvenog računa trezora i Računovodstvenim politikama za federalne budžetske korisnike i trezor, preostali dio neiskorištenih sredstava po osnovu naknada za posebne namjene, na kraju fiskalne godine, preknjižiti na poziciju razgraničenih prihoda.

Potrebno je donijeti interni akt kojim bi se regulisao način, postupak i visina naknade zakupa zemljišta, objekata, poslovnih prostora.

U skladu sa Pravilnikom o knjigovodstvu budžeta u FBiH, primljene grantove koji se odnose na ulaganja u imovinu knjigovodstveno evidentirati na poziciji kapitalnih primitaka.

4.4 Rashodi i izdaci

Općina Bosanski Petrovac je u 2012. godini u Godišnjem iskazu o izvršenju budžeta iskazala rashode i izdatke u ukupnom iznosu od 2.458.598 KM i u odnosu na planirane manje su ostvareni za 5,11 %. U ukupnim rashodima i izdacima bruto plaće i naknade zaposlenim sa pripadajućim doprinosima iznose 960.163 KM, izdaci za materijal i usluge 584.232 KM, tekući transferi 517.088 KM, kapitalni transferi 97.482 KM i izdaci za nabavku stalnih sredstava 299.632 KM.

4.4.1 Bruto plaće i naknade zaposlenih

Obračun i isplata plaća i naknada za 2012. godinu u Općini vršena je na osnovu **internih akata, koji nisu usklađeni sa Zakonom o plaćama i naknadama u organima vlasti FBiH**, iako su bili u obavezi. Interni akti iz oblasti plaća, koji se primjenjivali su: Pravilnik o radnim odnosima, plaćama, naknadama i drugim materijalnim pravima državnih službenika i namještenika općinskog organa uprave Općine Bosanski Petrovac iz 2007.godine sa izmjenama i dopunama iz 2009.godine; Odluka o utvrđivanju koeficijenata za plaću Općinskog načelnika Bosanski Petrovac iz 2010.godine; Odluka o utvrđivanju platnih razreda i koeficijenata za plaću rukovodećih i ostalih državnih službenika u općinskom organu uprave iz 2010.godine; Odluka o utvrđivanju platnih razreda i koeficijenata za plaće namještenika u općinskom organu uprave iz 2010.godine. Izvršenim uvidom u obračun plaća utvrđeno je da se obračun plaća vrši po naprijed navedenim odlukama, kojima je definisana osnovica za obračun plaće u iznosu od 60 % od prosječne neto plaće u FBiH, prema posljednjem objavljenom podatku Zavoda za statistiku (za mjesec decembar osnovica je iznosila 502,42 KM), a koeficijenti su utvrđeni u rasponu od 1,02 – 1,59 za namještenike i od 1,82 – 2,72 za službenike, dok su Zakonom o plaćama i naknadama u organima vlasti FBiH utvrđeni koeficijenti od 1,85 – 3,2 za namještenike i od 3,7 – 6,5 za službenike, i visina osnovice za državne službenike i namještenike koji se finansiraju iz Budžeta FBiH iznosila je 315 KM. Donesena je Odluka o platama i naknadama zaposlenika jedinstvenog organa uprave Općine Bosanski Petrovac od 31.01.2013.godine, sa primjenom od 01.01.2013.godine, kojom je izvršeno usklađivanje obračuna plaća i naknada sa Zakonom o plaćama i naknadama u organima vlasti FBiH.

Ne možemo potvrditi opravdanost uvećanja plaće zaposleniku Općine Bosanski Petrovac za 500 KM po Rješenju načelnika, od 10.12.2012.godine, kojim se isti ovlašćuje za vršenje poslova pravobranioca, odnosno zastupanja Općine pred pravosudnom institucijama, uz prethodno izdatu punomoć Kantonalnog pravobranilaštvo USK za svaki konkretan predmet. Rješenju je prethodila Odluka načelnika o ovlaštenju vršenja poslova pravobranioca po punomoći od 06.12.2012.godine, u kojoj je dato obrazloženje da zbog nedostatka sredstava Općina nema ustanovljeno i organizovano općinsko pravobranilaštvo, ali da je donošenje navedene Odluke uzrokovano iz potrebe za rješavanjem sporova radi naplate potraživanja Općine od strane dužnika po osnovu odluka nadležnih organa (oko 150 predmeta sa visinom duga do 1.000.000 KM), kao i predmeta gdje je tužena Općina sa vrijednošću spora do 500.000 KM. **Navedeno ne možemo prihvatiti obzirom da je Zakonom o pravobranilaštvu Unsko-sanskog kantona uređena organizacija i funkcija kantonalnog i općinskog pravobranilaštva, na koji način kantonalno pravobranilaštvo vrši funkciju pravne zaštite i zakonskog zastupanja općine, kao i mogućnost osnivanja zajedničkog pravobranilaštva za dvije ili više općina.**

Naknade troškova uposlenih koja nemaju karakter plaće iskazane su u iznosu od 196.474 KM, od čega se najveći dio od 143.620 KM odnosi na naknadu za topli obrok, koja je obračunata u iznosu od 2 % prosječne plaće u Federaciji BiH, odnosno 16 KM po radnom danu. Zatim, regres za godišnji odmor je iskazan u iznosu od 34.726 KM, koji je po Odluci načelnika, od 13.07.2012.godine isplaćen u visini od 70 % plaće zaposlenika ili najmanje u visini prosječne plaće isplaćene u Federaciji BiH za prethodna tri mjeseca prije donošenja odluke o regresu, ako je to za službenika ili namještenika povoljnije (regres po zaposlenom isplaćen u rasponu od 824,75 – 1.219,95 KM). Naprijed navedene naknade nisu isplaćivane u skladu sa Zakonom o plaćama i naknadama u organima vlasti FBiH, kojim je propisana naknada za topli obrok u visini od 1 % prosječne plaće isplaćene u Federaciji po zadnje objavljenom statističkom podatku i regres za godišnji odmor u visini od 50 % prosječne neto plaće isplaćene u Federaciji po zadnjem objavljenom statističkom podatku, tako da možemo zaključiti da je jedna od posljedica neusaglašenosti internih propisa sa naprijed navedenim Zakonom, i obračun i isplata toplog obroka i regresa.

Potrebno je usklađivanje internih akata iz oblasti plaća i naknada vršiti u propisanim rokovima u skladu sa Zakonom o plaćama i naknadama u organima vlasti FBiH.

Obavljanje poslova općinskog pravobranioca vršiti na način propisan Zakonom o pravobranilaštvu Unsko-sanskog kantona.

4.4.2 Izdaci za materijal i usluge

Prema Godišnjem iskazu o izvršenju budžeta Općine Bosanski Petrovac za 2012. godinu izdaci za materijal i usluge su iskazani u iznosu od 584.232 KM, što je u odnosu na plan manje za 3 %. Najveći dio odnosi na ugovorene usluge u iznosu od 229.711 KM, zatim na izdatke za tekuće održavanje 151.816 KM, izdatke za komunikaciju i komunalne usluge 81.881 KM, izdatke za energiju 75.007 KM i izdatke za usluge prevoza i goriva 10.463 KM.

Izdaci za usluge prevoza i goriva iskazani su u iznosu od 10.463 KM, koji se najvećim dijelom odnosi na nabavku goriva od izabranog dobavljača za šest vozila kojim raspolaže Općina Bosanski Petrovac. Korištenje službenih vozila definisano je Uputstvom o načinu i uslovima korištenja službenih vozila u Općini Bosanski Petrovac iz 2008.godine, a Naredbom, od 24.11.2011.godine, utvrđuje se normativ za potrošnju pogonskog goriva po vrstama i tipovima vozila u voznom parku Općine. Navedenim internim aktima nije definisano praćenje, odnosno na koji način i u kojem periodu će se vršiti kontrola korištenja službenih vozila, kao i praćenje utroška goriva po utvrđenim normativima. Izvršenim uvidom u izdate naloge za korištenje službenih vozila, utvrđeno je da se ne vrši kontrola utroška goriva po utvrđenim normativima, a nalozi za korištenje službenog vozila u nekim slučajevima se koriste i po više mjeseci. Mišljenja smo da u cilju racionalnije potrošnje goriva potrebno uspostaviti mjesečno praćenje korištenja službenih vozila, i potrošnje goriva po utvrđenim normativima.

Najznačajniji iznos od 118.991 KM u okviru tekućih izdataka odnosi se na usluge opravki i održavanja cesta, koje se odnose na **izdatke za zimsko i ljetno održavanje cesta**, o čemu su zaključeni ugovorima sa izabranim dobavljačima. Tako su izdaci za zimsko održavanje iskazani u iznosu od 79.043 KM, dok se na ljetno održavanje cesta odnosi 39.948 KM.

U okviru ugovorenih i drugih posebnih usluga iskazane su izdaci za volonterski rad 25.504 KM i izdaci za rad komisija 14.761 KM.

Formiranje i utvrđivanje naknade za **rad komisija** u Općini Bosanski Petrovac **nisu regulisane internim aktom**, kojim bi se trebao utvrditi način rada, rokovi, zadaci komisija, ostvarivanje i visinu naknade za rad izvan radnog vremena o čemu komisije sačinjavaju izvještaje o radu. Isplaćene su naknade Komisiji za provođenje postupaka eksproprijacije na terenu Općine u dva navrata u ukupnom iznosu od 5.800 KM (četiri člana po 1.450 KM) po rješenjima načelnika u kojima se poziva na prethodno donesene zaključke po kojima troškove postupka snosi podnosilac zahtjeva. Na osnovu izvršenog uvida u navedene zaključke ne možemo potvrditi da su u potpunosti pokriveni i naknade članovima komisija, obzirom da naknade komisiji nisu taksativno navedene u zaključcima, tako da ne možemo potvrditi opravdanost utvrđenih visina naknada po članovima komisija.

U okviru ugovorenih usluga iskazani su **izdaci za rad volontera** u 2012.godini u iznosu od 25.504 KM za isplaćene naknade za topli obrok volonterima. Općina Bosanski Petrovac nije sačinila interni akt kojim bi se regulisao volonterski rad. Izvršenim uvidom u dokumentaciju utvrđeno je da se broj volontera kretao od pet (januar) do devet koliko ih je najviše bilo u februaru 2012.godine. Volonterski rad je obavljan na osnovu ugovora o volonterskom radu. Navedenim ugovorima nije definisana visina naknade za volonterski rad, a isplaćivana im je samo naknada za topli obrok. Navedeno nije u skladu sa članom 26. Zakona o plaćama i naknadama u organima vlasti FBiH, kojim je propisana visina naknade za volontere visoke, više i srednje stručne spreme.

Uspostaviti adekvatan sistem kontrole utroška goriva prema utvrđenim normativima utroška goriva po službenom vozilu, sa ciljem racionalnog korištenja službenih vozila i utroška goriva po službenom vozilu.

Formiranje, rad i naknade komisija u Općini Bosanski Petrovac regulisati internim aktom, sa obavezom podnošenja izvještaja o radu. U slučajevima kada podnosilac zahtjeva snosi troškove postupka, potrebno je zaključkom općinskog načelnika obuhvatiti pored drugih troškova i troškove za rad komisija sa svim pripadajućim obavezama.

Prijem i rad volontera regulisati internim aktom, a naknade volonterima obračunavati i isplaćivati u skladu sa Zakonom o plaćama i naknadama u organima vlasti FBiH

4.4.3 Tekući grantovi

U Godišnjem iskazu o izvršenju budžeta Općine za 2012. godinu iskazani su tekući grantovi u iznosu od 517.088 KM i isti su izvršeni više od plana za 4.361 KM ili za 1%. Najznačajniji grantovi se odnose na grantove drugim nivoima vlasti (294.980 KM), subvencije javnim preduzećima (161.300 KM) i tekući grantovi udruženjima građana (14.700 KM).

Od grantova drugim nivoima vlasti najznačajnije stavke odnose se na grant za JU Centar za kulturu i obrazovanje (112.410 KM), grant za JU Centar za socijalni rad (100.000 KM), grant za sport (29.335 KM), grant za mjesne zajednice (13.000 KM) i ostali namjenski grantovi drugim nivoima vlasti (13.005 KM). Osnivač javnih ustanova je Općina. Utvrdili smo da su sredstva istim doznačavana u mjesečnim tranšama za plaće i materijalne troškove u skladu sa sredstvima utvrđenim Budžetom Općine za 2012. godinu izuzev iznosa od 2.410 KM koji je doznačen iz tekuće rezerve na temelju odluke Načelnika a po dostavljenoj dokumentaciji JU Centra za kulturu i obrazovanje. U skladu sa Odlukom o izvršenju Budžeta Općine za 2012. godinu javne ustanove su dostavile Izvještaj o utrošenim sredstvima za redovan rad (za plaće i materijalne troškove) kao i utrošenim sredstvima po osnovu doznake iz tekuće rezerve. U okviru navedenih grantova je i grant za sport koji je realizovan u iznosu od 29.335 KM a planiran u iznosu od 24.000 KM. Sredstva su doznačena Sportskom savezu i tako su planirana Budžetom a Sportski savez je raspoređivao sredstva sportskim klubovima. U skladu sa članom 28. Odluke o izvršenju Budžeta Općine za 2012. godinu Sportski savez je sačinio Izvještaj o radu za 2012. godinu i izvještaj o utrošku sredstava. Po istom je Općinsko vijeće 07.03.2012. godine donijelo Zaključak kojim se prima k znanju Informacija o radu svih sportskih klubova i izvještaj o utrošku finansijskih sredstava po sportskim klubovima. Razlika od planiranog iznosa sredstava i izvršenog, odnosi se na doznačena sredstva iz tekuće rezerve po zahtjevu sportskih klubova za biciklistički klub Grip (za maraton Bihać - Srebrenica 300 KM, za maraton Italija 500 KM), za nogometni klub Mladost za pripreme u Novom Vinodolskom 700 KM i odbojkaški klub Mladost za nabavku opreme 1.685 KM. Vezano za grantove drugim nivoima vlasti, **realizovani su i grantovi mjesnim zajednicama** u iznosu od 13.000 KM. Isti su planirani Budžetom u iznosu od po 1.000 KM za svaku mjesnu zajednicu. Ostali namjenski tekući grantovi drugim nivoima vlasti doznačeni su korisnicima na osnovu Odluke Općinskog načelnika od 09.05.2012. godine a isti su planirani Budžetom. Najznačajniji iznosi ovih grantova se odnose na grant Javnoj ustanovi Centru za kulturu i informisanje u iznosu od 6.325 KM za održavanje manifestacije povodom obilježavanja dana Općine, karate klubu Mladost u svrhu organizacije i finansiranja kantonalnog takmičenja u karateu u sklopu manifestacije obilježavanja 25.maja - dana Općine u iznosu od 3.000 KM i udruženju demobilisanih boraca odbrambeno - oslobodilačkog rata 1992-1995. Bosanski Petrovac u iznosu od 650 KM za održavanje svečane akademije povodom 20-godišnjice Armije BiH. Navedeni korisnici grantova su, u skladu sa Odlukom o izvršenju Budžeta Općine, dostavili Izvještaje o utrošku sredstava sa priloženim fakturama i iste je Načelnik zaključcima usvojio.

Subvencije javnim preduzećima odnose se na subvencije za preduzeće „Komunalno“ d. o. o. Bosanski Petrovac u iznosu od 97.779 KM, podsticaje poljoprivrednoj proizvodnji u iznosu od 23.520 KM i subvencija Javnom preduzeću Veterinarska stanica d. o. o. Bosanski Petrovac u iznosu od 40.000 KM. Subvencije preduzeću za komunalne i uslužne djelatnosti „Komunalno“ d. o. o. (čiji je osnivač Općina), **doznačene su odlukama Općinskog načelnika 06.02.2012. godine u iznosu od 10.000 KM za finansiranje redovne djelatnosti – obaveza za utrošenu električnu energiju za pumpna postrojenja, 31.05.2012. godine u iznosu od 10.000 KM za finansiranje redovne djelatnosti i 06.07.2012. godine iznos od 71.300 KM. Vezano za ovu isplatu, u odluci Općinskog načelnika stoji da se odobrava isplata preduzeću „Komunalno“ a da se sredstva trebaju uplatiti na žiro račun preduzeća „Elektrodistribucija“ Bihać (prilog odluke je Opomena pred utuženje „Elektrodistribucije“ Bihać za kupca električne energije preduzeće „Komunalno“).** Također smo utvrdili da je Općinsko vijeće 04.07.2012. godine Odlukom o usvajanju Izmjena i dopuna Budžeta Općine ovlastilo načelnika da sredstva u iznosu od 71.300 KM planirana tim izmjenama uplati u ime preduzeća „Komunalno“ preduzeću „Elektrodistribucija“ Bihać na ime izmirivanja dugovanja za električnu energiju nastalu prilikom pumpanja vode iz izvorišta Sanice. Vezano za navedeno, odgovorne osobe u Općini su izjavili da se plaćanje električne energije preduzeću „Komunalno“ odnosi na energiju koju je isto utrošilo u vrijeme suše kada se voda crpi sa izvorišta Sanice i tom prilikom „Komunalno“ potroši veće

količine struje da se crpke pokrenu i da rade. Međutim, iz dokumentacije koja nam je prezentovana, nismo se mogli uvjeriti da ista potvrđuje opravdanost namjene datih sredstava po navedenim odlukama. Utvrdili smo da je od strane preduzeća „Elektrodistribucija“ Bihać već 30.03.2012. godine dostavljena preduzeću „Komunalnom“ d.o.o Opomena pred utuženje za fakturisanu električnu energiju na iznos od 71.274 KM i Prijedlog za utuženje na isti iznos 07.06.2012. godine. Također smo konstatovali da je za 2012. godinu Općinski načelnik u funkciji komandanta štaba Civilne zaštite na prijedlog Općinskog štaba civilne zaštite 03.07.2012 godine donio Odluku o proglašenju stanja prirodne nesreće na području Općine – suša, smanjen dotok pitke vode a prestanak istog 23.07.2012. godine. Također, Općinski načelnik je 15.08.2012. godine donio odluku o odobravanju sredstava od prirodnih i drugih nesreća u iznosu od 6.479 KM za plaćanje potrošnje električne energije za snabdijevanje vodom sa izvorišta Sanice u periodu od 05.07. do 23.07.2012. godine (prezentovan je račun za isto). „Komunalno“ d.o.o je 13.02.2012. godine dostavilo Obavijest o utrošku sredstava subvencija za 10.000 KM u kojoj stoji da su istim plaćeni indirektni porezi za mjesec januar 2012. godine (7.597 KM) i utrošak električne energije u PS Sanica u iznosu od 4.000 KM (što nije u potpunosti u skladu sa namjenom utvrđenom Odlukom od 06.02.2012. godine) kao i Izvještaj od 01.06.2012 godine o utrošku drugih 10.000 KM u kojem stoji da su ista iskorištena za uplatu dijela kratkoročnog kredita kod banke (što također smatramo da nije u potpunosti u skladu sa namjenom iz Odluke od 31.05.2012. godine). Na osnovu navedenog, nismo se mogli uvjeriti da je najveći dio subvencija iskorišten za date namjene kao i da Općina raspolaže relevantnom dokumentacijom koja u potpunosti potvrđuje opravdanost date subvencije u iznosu od 71.300 KM (za utrošenu električnu energiju nastalu prilikom pumpanja vode sa izvorišta Sanice).

Na ime subvencije Javnom preduzeću Veterinarska stanica prezentovan je Sporazum o saradnji radi realizacije projekta zbrinjavanja pasa lutilica zaključen između Općinskog načelnika i Javnog preduzeća d. o. o. Veterinarska stanica od 29.06.2012. godine temeljem zaključka Općinskog vijeća od 31.05.2012. godine. Navedenim Sporazumom se provode aktivnosti na rješavanju problema pasa lutilica na području Općine na osnovu Informacije načelnika o poduzimanju radnji za rješavanje problema pasa lutilica na području Općine po osnovu koje je Općinsko vijeće zadužilo direktora Veterinarske stanice i načelnika Općine da provedu navedene aktivnosti u skladu sa planiranim radnjama i sredstvima navedenim u informaciji. Navedenim Sporazumom Općina se obavezuje doznačiti 40.000 KM za projektovanje i izgradnju skloništa za životinje, za projektno tehničku dokumentaciju i fizičko izdvajanje prostora za stočno groblje a korisnik se obavezuje da će nabaviti opremu za hvatanje i kastraciju pasa lutilica i to minimalno za 100 pasa i izraditi projekat za sklonište za pse lutilice. 27.11.2012. godine Javno preduzeće Veterinarska stanica je dostavila izvještaj o utrošku sredstava pri realizaciji sporazuma u kojem je detaljno navedeno u koje svrhe i u kojim iznosima su sredstva utrošena.

Za date podsticaje za poljoprivrednu proizvodnju prezentovano je Upustvo načelnika (od 17.08.2012. godine) o načinu ostvarivanja novčanih podrški u primarnoj poljoprivrednoj proizvodnji iz Budžeta Općine za 2012. godinu kao i Odluka načelnika o vrsti, kriterijima i načinu ostvarivanja novčanih podrški u primarnoj poljoprivrednoj proizvodnji iz Budžeta Općine za 2012 godinu. Upustvom su propisani opći i posebni uslovi koje moraju ispuniti fizička i pravna lica za ostvarivanje prava na novčanu podršku za stočarstvo odnosno sufinansiranje nabavke kvalitetne stočne hrane za muzna grla, postupak za njeno ostvarivanje, potrebna dokumentacija i način njihove isplate. Odlukom o kriterijima utvrđeni su vrsta, kriteriji i način ostvarivanja novčanih podrški u primarnoj poljoprivrednoj proizvodnji. U odluci je navedeno da će se sredstva podrške isplaćivati na osnovu zahtjeva aplikanta koji moraju biti obrađeni i provjereni od strane nadležne službe. Upustvom i Odlukom je također regulisano da podrška za sufinansiranje nabavke kvalitetne stočne hrane za muzna grla iznositi 35 KM po grlu i da je ukupan iznos podrški 32.000 KM. Uvidom u dokumentaciju utvrdili smo da su korisnici poticaja dostavljali u skladu sa navedenim aktima zahtjeve sa dokumentacijom (kopija osobne, kopija ugovora sa mljekarom, kopija mlječnog kartona za broj grla i potvrda da je isti upisan u registar gazdinstva) službi za finansije, računovodstvo razvoj i poduzetništvo gdje su isti obrađivani. Nakon obrade dokumentacije za korisnike koji su ispunjavali uslove Načelnik je izdao rješenje o isplati za podršku u primarnoj poljoprivrednoj proizvodnji. Uvidom u dokumentaciju i nakon obavljenog intervjua sa odgovornim u Općini možemo zaključiti da su svi aplikanti koji su ispunjavali uslove dobili poticaj. Budžetom za iste su planirana sredstva od 32.000 KM, Izmjenama i dopuna Budžeta od 27.12.2012. godine isti su smanjeni na 25.400 KM a utrošeno 23.520 KM.

Tekući transferi udruženjima građana realizovani su na osnovu Odluke Općinskog načelnika od 06.12.2012. godine za općinsku organizaciju porodica šehida i poginulih boraca u iznosu od 4.000 KM,

udruženja oboljelih od karcinoma 500 KM i udruženja penzionera 2.000 KM. **Za raspored istih nisu prezentovani kriteriji ili pravila dodjele niti je raspisivan javni poziv. Prezentovano je da je u 2013. godini (12.03.2013 godine) raspisan javni poziv za dodjelu tekućih transfera udruženjima građana temeljem Odluke o načinu odabira projekata nevladinih /neprofitnih organizacija po LOD metodologiji kojom su utvrđeni kriteriji, način ocjenjivanja realizacija i praćenje realizacije projekata neprofitnih organizacija.** Načelnik je također 14.05.2012 godine potpisao Sporazum o saradnji između Fondacije Mozaik i Općine Bosanski Petrovac na realizaciji programa Omladinske banke Bosanski Petrovac. Istim se Općina i Fondacija obavezuju da će podržati razvoj i realizaciju programa Omladinske banke koji imaju za cilj da povećaju učešće mladih u razvoju lokalnih zajednica. Obaveza Općine po navedenom Sporazumu je da u saradnji sa Fondacijom i Omladinskom bankom objavi javni poziv za finansiranje projekata neformalnih grupa mladih u Općini sa ukupnim fondom od 15.500 KM od kojih Općina treba da obezbijedi 8.000 KM (isto je planirano Budžetom kao projekat Omladinske banke) i da u saradnji sa istim organizuje ceremoniju potpisivanja ugovora sa mladima čiji su projekti odabrani. Na temelju finalne liste odabranih projekata utvrdili smo da je odabrano osam projekata od kojih je šest dijelom finansirano sredstvima Općine. Po svakom projektu sa učešćem sredstava Općine je od strane Fondacije dostavljen Općini Izvještaj o utrošku za dio sredstva koji je doznacila Općina kao i kopija faktura.

Utvrđiti kriterije raspodjele tekućih transfera udruženjima građana i prikupljanje zahtjeva za iste vršiti putem javnog konkursa.

Prilikom davanja subvencija javnim preduzećima, osigurati relevantnu dokumentaciju, koja u potpunosti potvrđuje opravdanost dodjele iste.

4.4.4 Kapitalni transferi

Kapitalni transferi u Godišnjem izvještaju o izvršenju budžeta Općine Bosanski Petrovac za 2012. godinu iskazani su u iznosu od 97.482 KM, i isti su u odnosu na plan manje ostvareni za 47%. Najveći dio transfera odnose se na kapitalne transfere mjesnim zajednicama u iznosu od 67.482 KM, u kojim je Općina sufinansijer o odnose se na transfer za vodovod Bjelaj, projekat energetske efikasnosti i projekat zoniranja mreža i regulacije pritiska, dok se prostali dio od 30.000 KM odnosi na kapitalni transfere za javna preduzeća i javne ustanove.

Plan kapitalnih investicija nije donesen kada i Budžet Općine Bosanski Petrovac, iako je Zakonom o budžetima u FBiH propisano da planovi razvojnih projekata čine sastavni dio Budžeta i isti moraju biti usklađeni sa planiranim sredstvima u Budžetu. Općinsko vijeće je u 2010. godini usvojilo Program kapitalnih investicija Općine Bosanski Petrovac 2011-2015, kojim nisu obuhvaćeni projekti finansirani u 2012. godini. Isto tako, Odlukom o izvršavanju Budžeta Općine Bosanski Petrovac za 2012. godinu propisana je obaveza da korisnik kvartalno izvještava resornu službu o utrošenim sredstvima, a resorna služba sa stavovima i ocjenama Općinskog načelnika, koji polugodišnje izvještava Općinsko vijeće. Iako je propisana procedura izvještavanja, nije predočena dokumentacija kojom se potvrđuje da je bilo izvještavanja na naprijed propisani način.

Za projekat „bolje energetske efikasnosti“ zaključen je Sporazum, od 01.02.2012. godine, između Općine Bosanski Petrovac i Izbjegličkog servisa za povratak-Drvar (RRS), po kojem Općina učestvuje u projektu u iznosu od 20.000 KM. Sporazumom nije utvrđeno ko je korisnik-odnosno na što se konkretno projekat odnosi. Prema datim obrazloženjima odgovornih u Općini radi se o projektu vrijednom 84.066 KM, gdje je Općina samo sufinansijer u iznosu od 20.000 KM, i da je navedenim projektom obuhvaćena nabavka i ugradnja nove peći za grijanje, kao i zamjena vrata i prozora na Mješovitoj srednjoj školi Bosanski Petrovac. Ne možemo potvrditi da su navedena sredstva i iskorištena za navedene namjene, obzirom da nam nije prezentovana dokumentacija o izvršenom nadzoru sa ciljem utvrđivanja namjenske potrošnje doznacanih sredstava, kao ni izvještaj o utrošku kojim se potvrđuje u koje svrhe i na koji način su utrošena sredstva na način kako je to regulisano Odlukom o izvršenju Budžeta Općine Bosanski Petrovac za 2012. godinu.

Realizovana sredstva za vodovod Bjelaj u 2012. godini iznosila su ukupno 27.482 KM, od čega se na nadzor odnosi 3.978 KM, a za izvođenje radova sanacije i dogradnje vodovodnog sistema MZ Bjelaj iznos od 23.504 KM po prvoj privremenoj situaciji. Za Projekat sanacije i dogradnje vodovodnog sistema u MZ Bjelaj zaključen je Ugovor, od 05.10.2012. godine, između Federalnog ministarstva poljoprivrede, vodoprivrede i šumarstva-Ured za koordinaciju projekata i Općine Bosanski Petrovac kao poslodavaca i

izvođača radova. Ukupna vrijednost projekta je 117.914 KM, od čega Općina Bosanski Petrovac učestvuje sa 35.374 KM. Za realizovana sredstva nije prezentovana dokumentacija o izvršenom nadzoru sa ciljem utvrđivanja namjenske potrošnje doznačenih sredstava, niti je korisnik sredstava podnosio izvještaj o utrošku sredstava, na način kako je to regulisano Odlukom o izvršenju Budžeta Općine Bosanski Petrovac za 2012.godinu.

Plan kapitalnih investicija Općine Bosanski Petrovac donositi zajedno sa Budžetom Općine, kao sastavni dio Budžeta i isti uskladiti sa planiranim sredstvima, kako je propisano Zakonom o budžetima u FBiH.

Osigurati adekvatan nadzor nad namjenskim utroškom doznačenih sredstava, kao i izvještavanje o utrošenim kapitalnim transferima vršiti na način propisan Odlukom o izvršavanju Budžeta Općine Bosanski Petrovac.

4.5 Nabavke i primjena Zakona o javnim nabavkama BiH

Općina je donijela Plan nabavki za 2012.godinu, 07.02.2012.godine, kojim su obuhvaćene nabavke roba i radova, ali isti ne sadrži u pojedinim slučajevima podatke o pozicijama sa koje će se finansirati konkretna nabavka. Također, Plan nabavki nije usaglašen sa Budžetom Općine za 2012.godinu, tako je najznačajnije odstupanje utvrđeno kod kapitalnih transfera gdje Planom nabavki planirano 3.435.000 KM za više projekata, a Budžetom 184.353 KM, zatim nabavka opreme Planom nabavki je predviđena u iznosu od 26.500 KM za dva postupka, dok je Budžetom za isto planirano 10.000 KM, isto tako nabavka goriva Planom nabavki je planirana u iznosu od 19.000 KM, dok je Budžetom 15.000 KM.

Komisija za javne nabavke se formira za svaku pojedinačnu nabavku i odabir najpovoljnijeg dobavljača. Izvršenom revizijom postupaka javnih nabavki u Općini bile su obuhvaćene nabavke koje su se provodile tokom 2012.godine (odabrane metodom slučajnog uzorka), a sa ciljem utvrđivanja da li se prilikom izbora dobavljača za robe, radove i usluge postupalo u skladu sa procedurama definisanim Zakonom o javnim nabavkama BiH.

Za izvođenje **radova na uređenju zemljišta u poslovnoj zoni Gorinčani** provedena su dva konkurentna postupka za ukupnu vrijednost radova od 149.620 KM, a izvođač radova Didović d.o.o. Bosanski Petrovac je izabran za oba provedena postupka. Naime, zemljani radovi na izgradnji poslovne zone Faza III i IV su finansirani od strane Federalnog ministarstva razvoja, poduzetništva i obrta u iznosu od 80.000 KM, o čemu je zaključen Ugovor, od 22.12.2011.godine (Faza IV) i Ministarstva privrede Unsko sanskog kantona u iznosu 69.770 KM sa kojim je Općina zaključila Ugovor, od 30.05.2012.godine (Faza III). Tako su od strane Općine provedena dva odvojena konkurentna zahtjeva, iako se radi o istim zemljanim radovima. Prvi postupak konkurencijskog zahtjeva sa obavještenjem za zemljane radove-Faza III je proveden krajem 2011. godine, a Ugovor sa izvođačem radova zaključen 27.01.2012.godine, na iznos od 69.770 KM. Dok je drugi konkurencijski zahtjev za istu vrstu radova (zemljani radovi), samo za Fazu IV proveden u periodu mart-juni 2012.godine, nakon čega je zaključen Ugovor sa izvođačem radova „Didović“ d.o.o. Bosanski Petrovac 08.06.2012.godine, na iznos od 79.850 KM. Tako je u decembru 2011.godine proveden konkurencijski postupak za Fazu III i zaključen Ugovor o finansiranju za Fazu IV, na osnovu čega možemo zaključiti da su odgovorni u Općini imali informacije da će se dvije faze zemljanih radova izvršavati u toku 2012.godine. **Obzirom da se radi o istim radovima koji su podijeljeni na dvije faze možemo zaključiti da ukupna vrijednost radova je značajno veća u odnosu na dozvoljeni iznos vrijednosnog razreda za primjenu konkurentskog zahtjeva, što znači da nisu pravilno utvrđeni vrijednosni razredi za primjenu odgovarajućeg postupka za dodjelu ugovora po Zakonu o javnim nabavkama BiH. Također, možemo konstatovati da se u ovom slučaju radilo o dijeljenju predmeta ugovora sa namjerom izbjegavanja primjene odgovarajućih postupaka za dodjelu ugovora što nije dozvoljeno po Zakonu o javnim nabavkama BiH.**

Za zimsko održavanje puteva na području Općine proveden je otvoreni postupak za zaključivanje okvirnog sporazuma. U Obavještenju o nabavci (objavljeno 15.10.2012.godine u Službenom glasniku BiH) se navodi da okvirni sporazum traje pet mjeseci i da je procijenjena ukupna vrijednost okvirnog sporazuma 68.300 KM (bez PDV-a). Izabran je ponuđač sa najnižom ponudom od 561 KM (sa PDV-o) za iskazane vrijednosti rada potrebnih mašina za čišćenje snijega po efektivnom satu. Utvrđeno je da tenderska dokumentacija ne sadži podatke o procijenjenom obimu i količini potrebnih radova kako je propisano Zakonom o javnim nabavkama BiH i kako bi se ponuđačima osigurala potpuna

transparentnost nabavki i kako bi isti na osnovu raspoloživih informacija dali svoje ponude. Okvirni sporazum, od 05.12.2012.godine, zaključen je na period od 5 mjeseci do maksimalne finansijske vrijednosti od 80.000 KM sa PDV-om. **Obzirom da je članom 13. Zakona o javnim nabavkama BiH propisano da tenderska dokumentacija treba da sadži informacije o obimu i količini, ne možemo potvrditi da je procedura nabavki izvršena u potpunosti u skladu sa navedenim Zakonom.**

Plan nabavki donositi i uskladiti sa finansijskim planom, odnosno Budžetom Općine Bosanski Petrovac, kako je to regulisano Zakonom o budžetima u FBiH.

Postupak odabira najpovoljnijeg izvođača za istu vrstu radova, izvršenih u toku fiskalne godine, vršiti u potpunosti u skladu sa Zakonom o javnim nabavkama BiH, prema utvrđenim vrijednosnim razredima, kako nebi dolazilo do dijeljenja predmeta ugovora sa namjerom izbjegavanja primjene odgovarajućih postupaka za dodjelu ugovora.

Potrebno je tendersku dokumentaciju pripremati u potpunosti u skladu sa Zakonom o javnim nabavkama BiH.

4.6 Stalna sredstva Općine

Stalna sredstva u finansijskim izvještajima na dan 31.12.2012. godine iskazana su u nabavnoj vrijednosti od 2.791.435 KM (otpisana vrijednost iznosi 490.829 KM ili 17.58 %), od čega se na građevine odnosi 1.369.069 KM, opremu 423.802 KM, stalna sredstva u obliku prava 63.292 KM i sredstva u pripremi 935.272 KM.

U Općini Bosanski Petrovac je izvršen popis na dan 31.12.2012.godine, po Rješenju načelnika od 21.12.2012.godine, kojim se nalaže popis stalnih sredstava (građevine, oprema, materijalna prava, osnivačka ulaganja), zatim materijale, rezervne dijelove, sitnog inventara i robe. Pravilnikom o popisu imovine (stalnih sredstava, sitnog inventara), potraživanja, zaliha i obaveza iz 2009.godine, definisan je način vršenja popisa, rashodovanje, otpis sredstava i potraživanja, kao i knjiženje viškova i manjkova. Istim je definisano da se popis imovine, rad popisnih komisija i rokovi obavljanja popisa sredstava utvrđuje svake godine „Uputstvom o radu popisnih komisija i obavljanja popisa sredstava, potraživanja i obaveza, sa rokom izrade Uputstva do 30. novembra tekuće godine. Nevedeno Uputstvo za 2012.godinu nije doneseno. Komisija za popis je sačinila Izvještaj, od 07.02.2013.godine, o popisu stalnih sredstava, materijala, rezervnih dijelova, sitnog inventara i robe na dan 31.12.2012.godine. U Izvještaju Komisija konstatuje da u toku 2012.godine nije donesen Zaključak od strane Načelnika o usvajanju Izvještaja popisne komisije stalnih sredstava za 2011.godinu, zbog čega predložena sredstva za rashod nisu knjigovodstveno rashodovana, pa se ista predlažu za rashod sa 31.12.2012.godine. U Izvještaju o popisu se ne daje obrazloženje za predložena sredstva za rashod (stolice, računarska oprema, digitalna kamera i telefon ukupne nabavne vrijednosti 1.781 KM, odnosno 216 KM sadašnje vrijednosti), niti je za rashodovanje stalnih sredstava zbog tehničke neispravnosti (digitalna kamera i telefon) pribavljena dokumentacija ovlaštenog servisa ili stručnog lica iz Općine, kako je regulisano Pravilnikom o popisu imovine. Za rashodovanje stalnih sredstava nije formirana komisija, niti su nam prezentovana dokumentacije da su rashodovana sredstva uništena.

Sredstva u pripremi iskazana su u iznosu od 935.272 KM, od čega se 741.014 KM odnosi na izgradnju poslovne zone Gorinčani u Bosanskom Petrovcu. U toku 2012.godine za izgradnju poslovne zone izvršeno je ulaganje u ukupnom iznosu od 182.563 KM. Najveći dio ulaganja odnosi na radove na uređenju zemljišta u poslovnoj zoni u vrijednosti od 149.620 KM, zatim na dodatnim i nepredviđenim radovima na instalacijama vodovodne i kanalizacione mreže u poslovnoj zoni u iznosu od 29.951 KM i za nadzor nad izvođenjem radova u iznosu od 2.992 KM. Za izvedene radove na uređenju zemljišta zaključeni su ugovori sa izvođačem i radovi su izvršeni u 2012.godini (obrađeno u poglavlju Nabavke i primjena Zakona o javnim nabavkama BiH).

Uputstvo o radu popisne komisije i obavljanju popisa sredstava, potraživanja i obaveza donositi na način propisan Pravilnikom o popisu imovine (stalna sredstva, sitan inventar), potraživanja, zaliha i obaveza Općine Bosanski Petrovac.

Potrebno je da Komisija za popis, za predložena sredstva za rashodovanje, daje adekvatno obrazloženje, a da za tehnički neispravna sredstva pribavi dokumentaciju ovlaštenog servisa ili stručnog lica iz Općine. Za rashodovanje sredstava formirati komisiju za rashod, koja će sačiniti zapisnik nakon izvršenog uništenja odnosno primopredaje sredstava drugim institucijama.

4.7 Kratkoročna potraživanja

U Bilansu stanja Općine sa 31.12.2012. godine **kratkoročna potraživanja** iskazana su u iznosu od 524.853 KM od čega se 102.482 KM odnosi na potraživanja po osnovu zakupa poslovnog prostora, zemljišta i antenskog stuba, 388.441 KM se odnosi na potraživanja po osnovu naknada za gradsko građevinsko zemljište i javnu komunalnu potrošnju, na sumnjiva i sporna potraživanja 16.489 KM i ostala potraživanja u iznosu od 17.440 KM. **Iz prezentovane dokumentacije i izjave odgovornih osoba utvrdili smo da dio potraživanja Općine po osnovu izdatih rješenja za naknadu za korištenje gradskog građevinskog zemljišta i komunalnu naknadu koja su izdata zaključno do 31.12.2009. godine se knjigovodstveno ne evidentiraju, već se samo vode u pomoćnim evidencijama u nadležnoj općinskoj službi – službi za prostorno uređenje, katastar, imovinsko pravne i stambeno komunalne djelatnosti** Po izjavi odgovornih, ove naknade su se vodile u Fondu za stambeno komunalne djelatnosti i infrastrukturu do 31.12.2006. godine kada se Fond gasi i nadležnost istoga prelazi na Općinu. U Općini je u navedenoj službi nastavljeno vođenje pomoćnih evidencije ovih potraživanja, izdavanje rješenja i praćenje naplate po istim, ali bez evidentiranja istih u Glavnoj knjizi. Od 01.01.2010. godine Općina kroz Glavnu knjigu provodi izdata rješenja po ovom osnovu kao i izvršene uplate po istim, ali bez preuzetog početnog stanja po navedenim potraživanjima. Iz prezentovanog tabelarnog pregleda ovih potraživanja sa izvršenim uplatama do 21.06.2013. godine (stanje sa 31.12.2012. godine nije prezentovano niti je Komisija za popis izvršila analizu i popis istih) mogli smo zaključiti da ista iznose 279.391 KM. Uvidom u tekstualni dio Finansijskog izvještaja za 2012. godinu utvrdili smo da isti ne sadrži obrazloženja i analizu ovih potraživanja. Prezentovani su nam izvještaji i zaključci Općinskog vijeća o analizi potraživanja Općine za 2009., 2010. i 2011. godinu za kompletna potraživanja Općine (i ona koja se knjigovodstveno vode i ona koja se vode samo u pomoćnim evidencijama.) Na temelju tih izvještaja, Općinsko vijeće je krajem 2010. godine usvojilo i program mjera za rješavanje problema proisteklih zbog dospjelih a neizmirenih potraživanja Općine po osnovu plaćanja naknada za gradsko građevinsko zemljište i komunalnu naknadu. Istim je predloženo da se sa pravnim licima koja imaju dugovanja po osnovu ovih naknada, izmirenje duga vrši plaćanjem u ratama zaključivanjem Sporazuma istih sa Općinskim načelnikom. Utvrdili smo da se i u 2012. godini izmirenje duga vrši u ratama zaključivanjem Sporazuma za isto. Također smo utvrdili da se za dio javnih prihoda knjigovodstveno ne evidentira zaduženja obveznika plaćanja prihoda već se samo evidentira uplata istoga (obrađeno u nalazima prihoda Općine), pa Općina sa 31.12.2012. godine ne raspoláže podacima o ukupnim potraživanjima Općine. Na osnovu naprijed navedenog ne možemo potvrditi da je sa 31.12.2012. godine utvrđeno stvarno stanje potraživanja Općine i izvršeno usklađivanje stvarnog sa knjigovodstvenim stanjem, kako je to regulisano zakonskim i podzakonskim aktima.

Uvidom u prezentovane analitičke kartice kupaca utvrdili smo da ima dosta potraživanja sa prenesenim početnim saldonom, što znači da su starija od godinu dana a ista su evidentirana na redovnim potraživanjima što nije u skladu sa Računovodstvenim politikama Općine i Pravilnikom o knjigovodstvu Budžeta u FBiH po kojima se potraživanje koje je nesigurno za naplatu ispravlja putem ispravke vrijednosti potraživanja i prenosi na sumnjiva i sporna potraživanja. Za određeni broj ovih kupaca su krajem 2012. godine pokrenute tužbe nakon što se i pored poslanih opomena dug nije izmirio.

Ostala potraživanja odnose se na date pozajmice u ranijem periodu na osnovu Odluke Načelnika o kratkoročnim pozajmicama iz 1996. godine preduzeću Novitet Bosanski Petrovac u iznosu od 8.752 KM i Odluke Načelnika o pozajmici preduzeću ŠIP Oštrelj iz 1997 godine u iznosu od 8.687 KM. Za preduzeće ŠIP Oštrelj prezentovano je Rješenje općinskog suda u Bihaću od 20.06.2013. godine kojim se određuje izvršenje (radi prinudne naplate duga u iznosu od 8.687 KM protiv dužnika DD DIP Oštrelj Bosanski Petrovac) zabilježbom u zemljišnoj knjizi utvrđivanjem vrijednosti nekretnina izvršnika, prodajom nekretnina i namirenjem tražioca izvršenja iz iznosa dobijenog prodajom nekretnina izvršnika upisanih na

parceli broj 917. Za preduzeće Novitet Općina je 15.02.2012 godine uputila dopis kantonalnom pravobranilaštvu (zbog saznanja o pokretanju stečajnog postupka nad ovim preduzećem) kao zakonskom zastupniku da u ime Općine iskaže novčana potraživanja Općine radi namirenja duga iz stečajne mase na iznos od 8.752,80 KM.

Sumnjiva i sporna potraživanja odnose se na potraživanja po osnovu refundacije bolovanja Zavoda zdravstvenog osiguranja za period 1996.- 2007. godina.

Formirati Komisiju koja će izvršiti uvid u kompletnu dokumentaciju vezanu za potraživanja nastala do 2009. godine, izvršiti analizu istih i za one za koje postoji realan zakonski osnov evidentirati u računovodstvenim knjigama Općina.

Pojačati aktivnosti na naplati potraživanja, a za potraživanja koja nisu naplaćena nakon isteka roka od šest mjeseci, poduzeti sve zakonom propisane radnje za naplatu istih i izvršiti preknjižavanje sa redovnih na sumnjiva i sporna potraživanja.

4.8 Obaveze i kratkoročna razgraničenja Općine

Iskazano stanje kratkoročnih obaveza i razgraničenja u Bilansi stanja Općine Bosanski Petrovac sa 31.12.2012. godine iznosi 651.222 KM od čega kratkoročne tekuće obaveze 115.775 KM (redovne obaveze prema dobavljačima), obaveze prema radnicima u iznosu od 812 KM (prevoz za decembar 2012. godine) finansijski i obračunski odnosi sa drugim povezanim jedinicama 28.835 KM (obaveze po osnovu projekta vodovoda Bjelaj) i kratkoročna razgraničenja u iznosu od 505.800 KM (neplaćeni prihodi po osnovu zakupa, naknade za gradsko građevinsko zemljište i naknade za komunalnu potrošnju).

Utvdili smo da su obaveze prema radnicima i dobavljačima izmirene početkom 2013. godine.

5. KOMENTAR

Općina Bosanski Petrovac, u ostavljenom roku, očitovala se na Nacrt izvještaja o reviziji finansijskih izvještaja Općine Bosanski Petrovac za 2012. godinu, dopisom broj 01-14-8110-3/13 od 01.08.2013. godine. U očitovanju je navedeno da nemaju primjedbi na isti i da prihvataju date preporuke u cilju otklanjanja utvrđenih nepravilnosti.

Rukovoditelj sektora za finansijsku reviziju:

Mirsada Janjoš, dipl. oec.

Voda tima:

Jadranka Novak, viši revizor, dipl. oec.

Član tima:

Katica Galić, revizor, dipl. oec.

Prilog br. 1.
Izvršenje budžeta Općine Bosanski Petrovac na dan 31.12.2012. godine
u KM

Red. Broj	Vrsta prihoda	Budžet za 2012. godinu	Izmjene Budžeta za 2012. godinu	Operativni budžet za 2012. god. ¹ (3+/-4)	Izvršenje Budžeta za 2012. godinu	Izvršenje Budžeta za 2011. godinu
1	2	3	4	5	6	7
I	Prihodi od poreza (zbir od 1 do 7)	1.360.998	-74.115	1.286.883	1.369.913	1.418.845
1.	Porezi na dobit pojedinaca i preduzeća	470	-262	208	221	413
2.	Porezi na plaće i radnu snagu	3.765	-2.345	1.420	1.335	3.536
3.	Porez na imovinu	160.030	48.204	208.234	312.310	288.802
4.	Domaći porezi na dobra i usluge					
5.	Porez na dohodak	142.523	-20.301	122.222	124.623	128.208
6.	Prihodi od indirektnih poreza	1.054.240	-99.441	954.799	931.424	997.410
7.	Ostali porezi					476
II	Neporezni prihodi (zbir od 1 do 3)	1.175.942	-219.748	956.194	861.904	1.080.417
1.	Prihodi od poduzetničke aktivnosti i imovine	351.580	-293.293	58.287	59.801	358.704
2.	Naknade, takse, prihodi od pružanja javnih usluga	820.362	75.865	896.227	800.413	719.631
3.	Novčane kazne	4.000	-2.320	1.680	1.690	2.082
III	Transferi i donacije (zbir od 1 do 4)	200.000	142.303	342.303	312.293	268.746
1.	Tekući transferi od federacije	100.000	72.942	172.942	172.942	
2.	Tekući transferi od kantona	100.000	69.221	169.221	139.221	197.616
3.	Ostali prihodi		140	140	130	
4.	Donacije					71.130
IV	Primici		3.000	3.000	3.000	
A	Ukupno prihodi i primici (I+II+III+IV)	2.736.940	-148.560	2.588.380	2.547.110	2.768.008

¹ Ukupno odobreni operativni budžet na dan 31.12.2012. godine.

Prilog br. 2.

Red. Broj	Vrsta rashoda	Budžet za 2012. godinu	Izmjene Budžeta za 2012. godinu	Operativni budžet za 2012. god. ² (3+/-4)	Izvršenje Budžeta za 2012. godinu	Izvršenje Budžeta za 2011. godinu
1	2	3	4	5	6	7
I	Tekući izdaci (zbir od 1 do 11)	1.514.055	48.529	1.562.584	1.544.394,00	1.407.767
1.	Bruto plaće zaposlenih	697.683	-7.579	690.104	691.122	643.893
2.	Naknade troškova zaposlenih	202.388	-4.594	197.794	196.474	196.876
3.	Doprinosi poslodavca	73.257	-812	72.445	72.567	67.807
4.	Putni troškovi	13.000	-3.000	10.000	6.528	14.804
5.	Izdaci za energiju	90.000	-15.100	74.900	75.007	77.829
6.	Izdaci za komunalne usluge	87.800	-5.000	82.800	81.881	76.128
7.	Nabavka materijala	22.000	19	22.019	21.006	20.533
8.	Izdaci za usluge prev. i goriva	19.000	-4.000	15.000	12.264	18.977
9.	Izdaci za tekuće održavanje	114.000	49.311	163.311	151.816	82.098
10.	Osiguranje i bankarske usluge	6.200		6.200	6.019	4.028
11.	Ugovorene usluge	188.727	39.284	228.011	229.711	204.794
II	Tekući transferi (zbir od 1 do 6)	409.800	102.927	512.727	517.088	375.811
1.	Tekući tr. drugim razinama vlasti	298.000	-10.000	288.000	294.980	255.817
2.	Tekući transferi pojedincima	10.800	2.900	13.700	10.782	18.500
3.	Tekući tr. neprofitnim organizacijama	31.000	-8.500	22.500	25.980	19.133
4.	Subvencije javnim preduzećima	55.000	108.180	163.180	161.300	72.870
5.	Subvencije privatnim preduzećima					
6.	Ostali grantovi-povrat	15.000	10.347	25.347	24.046	9.491
III	Kapitalni transferi (zbir od 1 do 2)	450.000	-183.904	184.353	97.482	211.220
1.	Kapitalni transferi drugim razin. vlasti	450.000	-183.904	184.353	97.482	211.220
2.	Kapitalni transferi neprofitnim organizacijama					
IV	Kamate na domaće pozajmljivanje					
V	Kapitalni izdaci (zbir od 1 do 2)	349.585	-34.369	315.216	299.632	531.818
1.	Izdaci za nabavku stalnih sredstava	349.585	-34.369	315.216	299.632	531.818
2.	Izdaci za otplate dugova					
VI	Budžetska rezerva	13.500		13.500	13.437	13.415
B	Ukupno rashodi i izdaci (I+II+III+IV+V+VI)	2.736.940	-148.560,00	2.588.380	2.458.598	2.540.031
	Višak prihoda nad rashodima/višak rashoda nad приходima (A-B)				88.512	227.977

² Ukupno odobreni operativni budžet na dan 31.12.2012. godine.